

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z BIOLOGII DLA KLASY I

w roku szkolnym 2015/2016

Przedmiotowy system oceniania z biologii w gimnazjum opracowany został w oparciu o:

1. Rozporządzenie MENiS z dnia 7 września 2004 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych (Dz. U. nr 199 z 2004 r).
2. Podstawę programową z biologii dla gimnazjum.
3. Program nauczania – GIM/11/15 – program nauczania biologii w gimnazjum „Świat biologii” Małgorzata Listkiewicz
4. WSO Gimnazjum im. Powstańców Wielkopolskich w Dolsku.

W obecnym roku szkolnym wykorzystujemy podręcznik:

- klasa I: „Świat biologii” Małgorzata Kłyś, Joanna Stawarz

I. Cele ogólne oceniania na biologii

1. Rozpoznawanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia, wiadomości i umiejętności.
2. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
3. Motywowanie ucznia do dalszej pracy.
4. Pomoc uczniowi w samodzielnym kształceniu biologicznym.
5. Przekazanie rodzicom lub opiekunom informacji o postępach dziecka.
6. Dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania.
7. Prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem.

II. Rodzaje osiągnięć uczniów podlegających sprawdzeniu i ocenianiu:

- wiadomości,
- umiejętności,
- postawa ucznia i jego aktywność

III. Metody i sposoby sprawdzania oraz kryteria oceniania poszczególnych rodzajów osiągnięć oraz procedury bieżącego sprawdzania i oceniania w I półroczu.

Ocenianiu podlegać będą:

Forma aktywności WAGA	Częstotliwość	Uwagi/Kryteria ocenianie
Sprawdziany 30 min - 1 godz. 5	Co najmniej dwa	- przeprowadzane po zakończeniu działu; - zapowiadane są co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem; - uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek napisać zaległy sprawdzian, zgodnie z WSO.
Kartkówki lub odpowiedzi ustne - 10 min 3	Co najmniej trzy	- obejmują materiał z trzech lekcji (nie muszą być wcześniej zapowiadane, ale mogą);
Ćwiczenia 1	Co najmniej raz	- wykonywane na lekcji w zeszytach ćwiczeń, bądź na kartach pracy;
Praca domowa 1	Co najmniej dwie	- może być pisemna, zadana w zeszytach przedmiotowym lub w zeszytach ćwiczeń;
Doświadczenie 3	Co najmniej jedno	- wykonane przez ucznia; - jego przebieg, problem badawczy, hipotezę oraz wnioski zapisane w notatce;
Projekt – model biologiczny 3	Co najmniej jedna	- praca długoterminowa; - wykonana przez ucznia w domu; - z dokumentowana opisem własnych działań oraz informacjami ogólnymi o hodowanej roślinie; - termin oddania pracy 28.04.2015r.
Zadania egzaminacyjne 3	Co najmniej raz	- rozwiązanie zestawu zadań egzaminacyjnych;
Aktywność na lekcjach 1	Co najmniej raz	- ocenianiu podlega zaangażowanie w tok lekcji, umiejętność samodzielnego rozwiązywania problemów, praca w grupach, udział w dyskusjach, prowadzących do wyciągania wniosków, prowadzenie obserwacji, wykonywanie doświadczeń;
Dodatkowe formy aktywności Zgodnie z WSO	nieokreślona	- udział w konkursach i olimpiadach biologicznych, uczęszczanie na kółka przedmiotowe;

Metody i sposoby sprawdzania oraz kryteria oceniania poszczególnych rodzajów osiągnięć oraz procedury bieżącego sprawdzania i oceniania w II półroczu.

Ocenianiu podlegać będą:

Forma aktywności WAGA	Częstotliwość	Uwagi/Kryteria ocenianie
Sprawdziany 30 min - 1 godz. 5	Co najmniej dwa	- przeprowadzane po zakończeniu działu; - zapowiadane są co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem; - uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek napisać zaległy sprawdzian, zgodnie z WSO.
Kartkówki lub odpowiedzi ustne - 10 min 3	Co najmniej trzy	- obejmują materiał z trzech lekcji (nie muszą być wcześniej zapowiadane, ale mogą);
Ćwiczenia 1	Co najmniej dwa	- wykonywane na lekcji w zeszytach ćwiczeń, bądź na kartach pracy;
Praca domowa 1	Co najmniej dwie	- może być pisemna, zadana w zeszytach przedmiotowym lub w zeszytach ćwiczeń;
Doświadczenie 3	Co najmniej jedno	- wykonane przez ucznia; - jego przebieg, problem badawczy, hipotezę oraz wnioski zapisane w notatce;
Projekt - Hodowla rośliny doniczkowej 3	Co najmniej jedna	- praca długoterminowa; - wykonana przez ucznia w domu; - z dokumentowana opisem własnych działań oraz informacjami ogólnymi o hodowanej roślinie; - termin oddania pracy 28.04.2015r.
Zadania egzaminacyjne 3	Co najmniej raz	- rozwiązanie zestawu zadań egzaminacyjnych;
Aktywność na lekcjach 1	Co najmniej raz	- ocenianiu podlega zaangażowanie w tok lekcji, umiejętność samodzielnego rozwiązywania problemów, praca w grupach, udział w dyskusjach, prowadzących do wyciągnięcia wniosków, prowadzenie obserwacji, wykonywanie doświadczeń;
Dodatkowe formy aktywności Zgodnie z WSO	nieokreślona	- udział w konkursach i olimpiadach biologicznych, uczęszczanie na kółka przedmiotowe;

IV. Uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy:

1. Musi on zawierać zapis wszystkich tematów i notatek lekcji z zachowaniem odpowiedniej kolejności oraz dat.
2. Lekcje muszą być numerowane.
3. W zeszytach muszą być numerowane.
4. Pismo powinno być czytelne i staranne, estetyczna praca graficzna.

V. Uczeń jest przygotowany do lekcji jeżeli:

1. Posiada:
  - zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń, podręcznik
  - przybory do pisania
  - ołówek, gumkę, klej, linijkę, nożyczki
  - kolorowe długopisy lub kredki
2. Odrobił pracę domową.
3. Przygotował się do odpowiedzi ustnej lub kartkówki.

VI. Wymagania na poszczególne oceny z biologii kl. rok szkolny 2015/2016

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- posługuje się wiedzą podręcznikową, będącą efektem jego samodzielnej pracy;
- stawia trafne pytania i hipotezy; przedstawia różne sposoby ich weryfikacji;
- objaśnia zjawiska biologiczne z wykorzystaniem wiedzy z innych przedmiotów;
- samodzielnie realizuje projekty badawcze;
- bierze udział w działaniach dodatkowych (np. konkursy przedmiotowe).

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- dostrzega i analizuje związki oraz zależności między zjawiskami, faktami i procesami biologicznymi;
- potrafi stosować zdobytą wiedzę teoretyczną do interpretowania zjawisk obserwowanych w otoczeniu;
- formułuje problemy (także badawcze), planuje i realizuje ich rozwiązania, wykorzystując przy tym wiedzę teoretyczną;
- formułuje wnioski, opinie i potrafi je uzasadnić;
- samodzielnie i twórczo korzysta z różnych źródeł informacji;
- planuje obserwacje, doświadczenia i hodowle biologiczne, bezpiecznie i etycznie je prowadzi, a następnie interpretuje ich wyniki.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- wyjaśnia fakty, procesy, zjawiska biologiczne; dostrzega zależności między nimi;
- poprawnie posługuje się terminologią biologiczną;
- rozwiązuje typowe problemy;
- samodzielnie pracuje z instrukcją, kartą zadaniową;
- za pomocą tekstu źródłowego, obserwacji i doświadczenia zdobywa informacje;
- stosuje w praktyce zdobytą wiedzę.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opisuje podstawowe fakty, zjawiska i procesy biologiczne;
- z pomocą nauczyciela lub podczas pracy w grupie rozwiązuje typowe problemy w małym stopniu trudności;
- z pomocą nauczyciela lub podczas pracy w grupie wykonuje proste zadania i posługuje się instrukcją;
- odpowiada na proste pytania, korzystając z treści podręcznika lub innych znanych mu źródeł.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- z pomocą nauczyciela opisuje elementarne fakty, zjawiska i procesy;
- wykonuje proste zadania z pomocą nauczyciela podczas pracy w grupie.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- mimo pomocy nauczyciela i uczniów, możliwości korzystania z podręcznika lub innych stosowanych na lekcjach źródeł informacji nie podejmuje zadań lub nie rozwiązuje zadań odnoszących się do elementarnych faktów, procesów, zjawisk;
- nie potrafi przeprowadzić prostych obserwacji biologicznych;
- nie opanował treści niezbędnych do kontynuowania nauki.

VII. Ewaluacja PSO

Pod koniec roku szkolnego nauczyciel wspólnie z uczniami dokonuje analizy funkcjonowania PSO na lekcjach biologii. Ewentualne zmiany PSO będą obowiązywały od następnego roku szkolnego.

VIII. Wymagania na poszczególne oceny z biologii kl. I rok szkolny 2015/2016

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- posługuje się wiedzą podręcznikową, będącą efektem jego samodzielnej pracy;
- stawia trafne pytania i hipotezy; przedstawia różne sposoby ich weryfikacji;
- objaśnia zjawiska biologiczne z wykorzystaniem wiedzy z innych przedmiotów;
- samodzielnie realizuje projekty badawcze;
- bierze udział w działaniach dodatkowych (np. konkursy przedmiotowe).

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- dostrzega i analizuje związki oraz zależności między zjawiskami, faktami i procesami biologicznymi;
- potrafi stosować zdobytą wiedzę teoretyczną do interpretowania zjawisk obserwowanych w otoczeniu;
- formułuje problemy (także badawcze), planuje i realizuje ich rozwiązania, wykorzystując przy tym wiedzę teoretyczną;
- formułuje wnioski, opinie i potrafi je uzasadnić;
- samodzielnie i twórczo korzysta z różnych źródeł informacji;
- planuje obserwacje, doświadczenia i hodowle biologiczne, bezpiecznie i etycznie je prowadzi, a następnie interpretuje ich wyniki.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- wyjaśnia fakty, procesy, zjawiska biologiczne; dostrzega zależności między nimi;
- poprawnie posługuje się terminologią biologiczną;
- rozwiązuje typowe problemy;
- samodzielnie pracuje z instrukcją, kartą zadaniową;
- za pomocą tekstu źródłowego, obserwacji i doświadczenia zdobywa informacje;
- stosuje w praktyce zdobytą wiedzę.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opisuje podstawowe fakty, zjawiska i procesy biologiczne;
- z pomocą nauczyciela lub podczas pracy w grupie rozwiązuje typowe problemy w małym stopniu trudności;
- z pomocą nauczyciela lub podczas pracy w grupie wykonuje proste zadania i posługuje się instrukcją;
- odpowiada na proste pytania, korzystając z treści podręcznika lub innych znanych mu źródeł.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- z pomocą nauczyciela opisuje elementarne fakty, zjawiska i procesy;
- wykonuje proste zadania z pomocą nauczyciela podczas pracy w grupie.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- mimo pomocy nauczyciela i uczniów, możliwości korzystania z podręcznika lub innych stosowanych na lekcjach źródeł informacji nie podejmuje zadań lub nie rozwiązuje zadań odnoszących się do elementarnych faktów, procesów, zjawisk;
- nie potrafi przeprowadzić prostych obserwacji biologicznych;
- nie opanował treści niezbędnych do kontynuowania nauki.

Opracowała:

mgr Barbara Wierzińska